

ÎNCHEIERE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ala Parfeni, prin intermediul avocatului Natalia Crîșmari, și de către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, prin intermediul avocatului Victor Pavlov,

în cauza civilă la cererea înaintată de Ala Parfeni către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, intervenient accesoriu notarul Victoria Iftodi, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil – casei de locuit cu anexele accesorii; rectificarea înscrierii din Registrul bunurilor imobile, cu înregistrarea dreptului de proprietate asupra casei de locuit cu anexele accesorii; revendicarea bunurilor din posesia nelegitimă a pârâților Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc – a casei de locuit cu anexele accesorii și a bunurilor mobile aflate în casă; recunoașterea nulității parțiale a certificatului de moștenitor legal din 28 aprilie 2011, eliberat pe numele pârâtei Buștiuc Raisa asupra casei de locuit; declararea nulității contractului de donație a casei de locuit cu anexele respective, cu nr. XXXXXXXXXXXX din 23.07.2011, încheiat între Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc, autentificat de notarul Victoria Iftodi; recunoașterea valabilității contractului de suprafață, încheiat între Ala Parfeni și Ilie Buștiuc asupra terenului,

și acțiunea reconvențională înaintată de Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc către Ala Parfeni cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin distrugerea finisajelor interioare din casă,

împotriva deciziei din 15 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de Ala Parfeni, prin intermediul avocatului Natalia Crîșmari, și de către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, fiind menținută hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoria Criuleni, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 03 iulie 2012, Ala Parfeni s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc cu privire la recunoașterea dreptului de

proprietate asupra bunului imobil, revendicarea bunurilor din posesie nelegitimă și declararea nulității actului juridic.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, pe parcursul întregii vieți, din copilărie își are domiciliul permanent în satul Stețcani, raionul Criuleni, în gospodăria mamei sale, Raisa Buștiuc, iar din anul 2002 locuiește temporar și lucrează în Republica Italia.

În scopul construcției casei de locuit individuale, Consiliul sătesc Stețcani, raionul Criuleni, la cererea sa, i-a atribuit cu drept de proprietate terenul pentru construcție cu suprafața de 0,12 ha, cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, situat în satul Stețcani, raionul Criuleni. Fiind proprietar al acestui teren, la începutul anului 2006, a început construcția casei de locuit și a ridicat primul nivel al construcției.

Ulterior, după o înțelegere cu mama sa, Raisa Buștiuc, și tatăl vitreg al acesteia, Ilie Buștiuc, reclamanta a stopat construcția propriei case de locuit și, în luna aprilie 2006, a început construcția casei de locuit individuale pe terenul ce-i aparține mamei acesteia, Raisa Buștiuc. Potrivit acestei înțelegeri, reclamanta urma să construiască din cont propriu o casă individuală de locuit pe terenul ce-i aparținea mamei, Raisa Buștiuc, cu scopul de a se asigura pe sine și mama sa cu un loc bun de trai, cu condiția că construcția va aparține cu drept de proprietate reclamantei, Ala Parfeni, iar Raisa Buștiuc va avea dreptul de abitație în casa de locuit nou formată pe toată perioada vieții sale.

Astfel, în anul 2006, pârâta Raisa Buștiuc dispunea cu drept de proprietate de terenul cu modul de folosință pentru construcții, cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, pe care a fost amplasată casa de locuit individuală în care locuiau Raisa Buștiuc, Ilie Buștiuc și reclamanta Ala Parfeni. Casa respectivă urma să fie demolată după darea în exploatare a casei noi. Concomitent, după finalizarea noii case de locuit, Raisa Buștiuc urma să recunoască dreptul de proprietate asupra casei nou construite după Ala Parfeni prin întocmirea contractului de donație. Convenind verbal asupra acestor momente, a purces la construcția unei case noi, căreia ulterior i-a fost atribuit numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX.01.

În perioada anilor 2006-2007, reclamanta a cheltuit 53818,50 euro pentru construcția casei de locuit, a cumpărat materiale de construcție (ciment, pietriș, nisip și piatră, articole metalice) pentru demararea construcției, care numai în baza facturilor care s-au păstrat, constituie suma de 139334,49 lei.

În anul 2010, reclamanta a procurat bunuri necesare pentru construcția casei, mobilier și alte accesorii pentru finalizarea acesteia, care conform facturilor constituie 39954 lei și anume: 4 dormitoare, fiecare set compus din: 1 dulap mare, 1 comod cu oglinda, 2 comode, 1 pat matrimonial, 1 perete matrimonial, 1 saltea matrimonială; colt-divan în piele-albă; 1 masă a camerei de zi; 2 mobilier camera de zi; 1 mobila bucătărie completată cu aragaz, mașină de spălat vesela, frigider, sistemă de aspirare, 1 masă de sticlă pentru 12 persoane; 1 masa de sticlă cu vas de piatră ca decorație; 12 scaune albe; 1 dulap de birou; 1 masă de birou; 1 scaun de birou; 3 seturi de mobilă pentru trei băi; 1 cadă hidromasaj; 1 cadă simplă; 1 cabină duș; 3 bidă; 3 WC; 4 seturi accesorii de perete în inox pentru halate, prosoape; 8 covoare de dimensiuni diferite; 48 de portrete de dimensiuni diferite; perdele la toate geamurile și ușile cu ghidă mobilă, 1 vază mare cu decorație; 1 robot pentru bucătărie; 1 mașină pentru prepararea pastei; 1 ceainic electric; 8 seturi de tacâmuri în fiecare câte 24 piese; 1 set de pahare de culoare roșie pentru 24 de persoane, câte 3 piese pentru persoană, în

total 72 bucăți; diferite seturi de cuțite, diferite seturi de farfurii, diferite seturi de cești, diferite seturi de pahare, diferite seturi de cratițe și alte bunuri pentru deservirea bucătăriei, diferite seturi de prosoape pentru bucătărie, 2 televizoare plasmă; 1 televizor cu caseta incorporată; 1 telefon mobil Nokia; 1 antena parabolică; 4 halate de baie; lucruri personale: haine, încălțăminte, accesorii, etc.; diferite seturi de covorașe pentru baie, diferite seturi de prosoape pentru baie, 4 bidoane pentru gunoi mici pentru baie; 1 bidon mare de gunoi cu capacitatea de 80 litri; 24 seturi lenjerie pentru pat matrimonial; 14 perne; 8 plapume de iarnă pentru dormitor; 2 aspiratoare de praf; 1 set mobilă pentru antreu; 1 dulap cu 2 uși pentru detergente; 2 paturi matrimoniale; 1 mașină de spălat; 1 betonieră, 1 cazan energie termică gaz, teracota pentru exterior cu S=250 m.p., oale aduse din Italia 360 m.p., țevile de scurgere a apelor pluviale.

În noiembrie 2007, reclamanta a revenit în țară, la chemarea mamei sale, Raisa Buștiuc, pentru perfectarea actelor de proprietate asupra casei, însă mama sa, Raisa Buștiuc, i-a comunicat că s-a răzgândit. Ulterior a mai revenit în țară, însă n-au discutat referitor la întocmirea actului juridic, pentru că de fiecare dată pârâta evita subiectul.

La XXXXXXXXXXXX, Ilie Buștiuc a decedat. După înmormântarea tatălui vitreg, mama reclamantei, Raisa Buștiuc, a venit cu ideea de a termina reparația totală a casei, zicându-i reclamantei că numai după 6 luni va putea să perfecteze actele de înregistrare a bunului imobil pe numele reclamantei, astfel a continuat lucrările de finisare definitivă a imobilului. În acest timp, mama i-a propus să cumpere lotul de pământ al vecinului, pentru a mări suprafața curții. În acest scop reclamanta a perfectat o procură prin care a împuternicit-o pe Raisa Buștiuc să încheie actul juridic, lăsându-i suma de 5000 euro și bani pentru alte cheltuieli în scopul perfectării actelor. După ce a procurat terenul, dispunând de spațiu, a început construcția garajului, a unui depozit pentru întreținerea animalelor și a unui zid din piatră pe tot perimetrul ambelor proprietăți.

Între timp, cât s-a ocupat de lucrările de construcție, sora reclamantei, Ecaterina Mihaili, i-a perfectat actele necesare mamei pentru a obține viză de reședință în Italia. Din noiembrie 2010 până în mai 2011 mama s-a aflat pe teritoriul Republicii Italia, în afară de perioada de la 26 decembrie 2010 până la 05 ianuarie 2011, când a petrecut sărbătorile în Republica Moldova.

Pârâta Raisa Buștiuc, după ce a revenit acasă, a spus că vrea să perfecteze actele pe imobil și reclamanta a revenit în țară. Când a revenit, pârâta Raisa Buștiuc i-a zis că nu are nici un drept de a intra în casă și că nu trebuie să spere la nimic, pentru că ea nu are nici o intenție de a-i perfectă actele pe bunurile construite.

Potrivit reclamantei, pârâta și în prezent îi interzice să intre în casa de locuit și să se folosească de bunurile mobile aflate în casă, inclusiv personale, ce-i aparțin reclamantei.

În anul 2012, reclamanta a aflat că pârâta Raisa Buștiuc a donat casa și terenul fratelui Gheorghe Buștiuc.

Reieșind din cele expuse, reclamanta Ala Parfeni a solicitat: recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit individuală și anexelor accesorii, amplasate în satul Stețcani, raionul Criuleni, pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX; rectificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile, prin care să i se înregistreze dreptul de proprietate asupra casei de locuit individuală și anexelor accesorii cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX.02, situate în satul

Stețcani, raionul Criuleni, pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX; revendicarea casei de locuit individuală și anexelor accesorii, bunurilor mobile din casă, cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX.02, situată în satul Stețcani, raionul Criuleni, pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX, din posesia nelegitimă a pârâților Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc; declararea nulității contractului de donație încheiat între Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc a casei de locuit și anexelor auxiliare.

La 29 august 2012, pârâții Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc au depus în instanță o acțiune reconvențională împotriva reclamantei Ala Parfeni cu privire la încasarea prejudiciului.

În motivarea acțiunii reconvenționale, pârâții Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc au indicat că în perioada lunilor iulie – decembrie 2010, Ala Parfeni, folosindu-se de boala mamei sale și neputința acesteia de a opune rezistență, a distrus reparația existentă și a efectuat una nouă.

Raisa Buștiuc a fost internată în Spitalul Clinic Militar Central în perioada 19 iulie 2010 - 27 iulie 2010, timp în care Ala Parfeni, ajutată de un grup de indivizi, a distrus reparația efectuată de Raisa și Gheorghe Buștiuc. Ulterior, după revenirea din spital a Raisa Buștiuc, reclamanta a făcut amenințări în adresa acesteia, iar pârâta, suferind de o boală cronică și aflându-se într-o stare de neputință, nu i-a putut opune rezistență pentru a preîntâmpina lucrările ce au urmat de restabilire a aspectului interior al casei de locuit și instalarea mobilei. Reparația existentă până la distrugerea de către Ala Parfeni a fost efectuată de către Raisa Buștiuc pe contul lui Gheorghe Buștiuc.

Astfel, pârâții Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc au solicitat să fie încasat în beneficiul lor din contul reclamantei Ala Parfeni prejudiciul cauzat.

La 01 noiembrie 2012, pârâții Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc au depus cerere privind completarea acțiunii reconvenționale, în care au indicat că pârâții au suportat cheltuieli de reparație, inclusiv: conform facturii din 26 august 2008, au cumpărat ferestre din Italia în sumă de 5290 euro; conform facturilor din 24 decembrie 2009, au cumpărat sticlă pentru uși și ferestre din Italia în sumă de 3360 euro; conform facturii din 01 decembrie 2010, au cumpărat țiglă din Italia în sumă de 100 euro; conform facturii din 23 august 2010, au cumpărat țiglă și accesorii din Italia în sumă de 2 819,92 euro; conform facturii din 16 decembrie 2010, au cumpărat obloane din Italia în sumă de 3 972 euro; conform recipisei din 04 octombrie 2012, Adrian Lopatenco a prestat servicii de instalare a teracotei în sumă de 3 350 lei la balcoanele imobilului litigios; conform recipisei din 23 octombrie 2012, Dumitru Cioban a prestat servicii de instalare a teracotei în sumă de 36 600 lei în interiorul imobilului litigios; conform recipisei din 04 octombrie 2012, Leonid Godoroja a prestat servicii de transport din Italia în Moldova a materialelor de construcție pe numele lui Gheorghe Buștiuc în sumă de 3 290 euro; conform recipiselor din 06 și 08 octombrie 2012, Lilian Rotari și Igor Ceban au prestat servicii de construcție a gardului la casa litigioasă în sumă de 3 200 lei; conform recipisei din 27 octombrie 2012, Valentin Donoga a prestat servicii de montare a sistemului de încălzire în casa litigioasă în sumă de 2 350 euro.

Astfel cheltuielile menționate, cu excepția țiglei, care nu a fost distrusă, reprezintă prejudiciul cauzat de reclamanta Ala Parfeni. Totodată, reclamantii acțiunii reconvenționale au instalat teracota pe o suprafață de 320 m.p.; ușile interioare și exterioare; au procurat ciment, nisip, bitum, fortan; au achitat costul

manoperei. Din aceste motive, consideră că Ala Parfeni a acționat cu vinovăție la momentul distrugerii reparației și le-a cauzat un prejudiciu în valoare de 297264,64 lei.

Reieșind din cele expuse, Raisa Buștiuc și Gheorghe Buștiuc au solicitat încasarea din contul Alei Parfeni în beneficiul lor a prejudiciului material cauzat în sumă de 297264,64 lei și a cheltuielilor de judecată.

La 27 noiembrie 2012, reclamantii acțiunii reconvenționale au depus o cerere suplimentară privind completarea circumstanțelor de fapt și de drept din cererea reconvențională, solicitând încasarea din contul Alei Parfeni în beneficiul lui Gheorghe Buștiuc și a Raisa Buștiuc a prejudiciului material cauzat în mărime de 722479,72 lei.

Prin hotărârea din 25 iunie 2014 a Judecătoriei Criuleni, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Ala Parfeni, iar cererea reconvențională înaintată de Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 05 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, casată hotărârea din 25 iunie 2014 a Judecătoriei Criuleni, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 27 februarie 2015 a Judecătoriei Criuleni, s-a dispus atragerea în proces a notarului public Victoria Iftodi în calitate de intervenient accesoriu din partea pârâtului.

La 09 martie 2015 și 30 septembrie 2016, avocatul Natalia Crîșmari, reprezentantul reclamantei Ala Parfeni, a depus cereri suplimentare, prin care a solicitat recunoașterea nulității parțiale a certificatului de moștenitor legal din 28 aprilie 2011, eliberat pe numele pârâtei Raisa Buștiuc în urma decesului lui Ilie Buștiuc, decedat la XXXXXXXXXXXX, de notarul public Mariana Dumbrava, trecut în registrul notarului cu nr. 3144, în partea transmiterii casei de locuit, cu suprafața de 126,5 m.p., cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX.01 și construcție accesorie cu suprafața de 74,7 m.p., cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX.02, amplasate pe terenul cu suprafață de 0,0815 ha, situate în comuna Miclești, satul Stețcani, raionul Criuleni; recunoașterea valabilității contractului de suprafață, încheiat între Ala Parfeni și Ilie Buștiuc asupra terenului cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 0,0815 ha, situat în s. Stețcani, raionul Criuleni, prin care i se oferă Alei Parfeni folosirea terenului în vederea edificării și exploatării casei de locuit cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX.01 și a construcției accesorii cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX.02.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, a fost respins ca neîntemeiat capătul acțiunii înaintate de Ala Parfeni către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și declararea nulității actelor juridice; a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc către Ala Parfeni cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat; a fost admis capătul acțiunii înaintate de Ala Parfeni către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc cu privire la revendicarea bunurilor mobile ca parțial întemeiată; s-a revendicat din posesia lui Gheorghe Buștiuc și a Raisa Buștiuc și s-a transmis în posesia Alei Parfeni bunurile mobile: 4 dormitoare, fiecare set compus din: 1 dulap mare, 1 comod cu oglinda, 2 comode, 1 pat matrimonial, 1 perete matrimonial, 1 saltea matrimonială; colț-divan în piele-albă; 1 masă a camerei de zi; mobilier camera de zi; 1 mobila bucătărie

completată cu aragaz, mașină de spălat vesela, frigider, sistemă de aspirare, 1 masă de sticlă pentru 12 persoane; 1 masa de sticlă cu vas de piatră ca decorație; 12 scaune albe; 1 dulap de birou; 1 masă de birou; 1 scaun de birou; 3 seturi de mobilă pentru trei băi; 1 cadă hidromasaj; 1 cadă simplă; 1 cabină dus; bidă; 3 WC; seturi accesorii de perete în inox pentru halate, prosoape; 8 covoare de dimensiuni diferite; 48 de portrete de dimensiuni diferite; 1 vază mare cu decorație; 1 robot pentru bucătărie; 1 mașină pentru prepararea pastei; 1 ceainic electric; 8 seturi de tacâmuri în fiecare câte 24 piese; 1 set de pahare de culoare roșie pentru 24 de persoane, câte 3 piese pentru persoana, în total 72 bucăți; 2 televizoare plasmă; 1 televizor cu caseta incorporată; 1 telefon mobil Nokia; 1 antena parabolică; 4 halate de baie; 4 bidoane pentru gunoi mici pentru baie; 1 bidon mare de gunoi cu capacitatea de 80 litri; 24 seturi lenjerie pentru pat matrimonial; 14 perne; 8 plapume de iarnă pentru dormitor; 2 aspiratoare de praf; 1 set mobilă pentru antreu; 1 dulap cu 2 uși pentru detergente; 2 paturi matrimoniale; 1 mașină de spălat; 1 betonieră.

Prin decizia 15 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel depuse de Ala Parfeni, prin intermediul avocatului Natalia Crîșmari, și de către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, fiind menținută hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, apelanta Ala Parfeni nu a combătut faptul că casa de locuit aparținea cu drept de proprietate lui Ilie Buștiuc, casa fiind construită pe terenul, care la momentul construirii acesteia, aparținea cu drept de proprietate lui Ilie Buștiuc. De asemenea, Ala Parfeni nu a demonstrat instanței că transferurile bănești, la care face referire apelanta, au fost direcționate anume spre construirea casei litigioase. Totodată, Ala Parfeni nu a prezentat instanței, contrar obligației pozitive de probațiune, instituite de art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nici o probă ce ar dovedi încheierea vreunui act juridic cu proprietarul terenului prin care ar fi fost instituite suprafețele invocate de aceasta, mențiuni respective lipsind și în Registrul bunurilor imobile, motiv pentru care Colegiul a constatat lipsa unui astfel de act juridic și respectiv, netemeinicia pretenției de recunoaștere a valabilității contractului de suprafață.

Instanța de apel a conchis asupra lipsei la materialele cauzei a probelor ce ar dovedi că casa de locuit, vizată în certificatul de moștenitor legal contestat, nu a făcut parte din patrimoniul succesoral al defunctului Ilie Buștiuc, concluzie ce denotă că acest certificat corespunde exigențelor legale, temeiuri pentru anularea acestuia lipsind.

Suplimentar, colegiul a ajuns la concluzia că Raisa Buștiuc, la încheierea contractului de donație nr. XXXXXXXXXXXX din 23.07.2011, nu a încălcat vreo normă legală și, prin urmare, în speță nu sunt întrunite temeiuri pentru aplicarea prevederilor legale ce reglementează nulitatea absolută a actului juridic civil, argumentele contrare ale apelantei fiind declarative și lipsite de suport probatoriu.

La 15 noiembrie 2019, Ala Parfeni, prin intermediul avocatului Natalia Crîșmari, a contestat cu recurs decizia din 15 august 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele

pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 15 august 2019 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

La 20 noiembrie 2019, Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, au contestat cu recurs decizia din 15 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei contestate și a hotărârii primei instanțe în partea prin care a fost respinsă acțiunea reconvențională, cu pronunțarea unei decizii noi prin care acțiunea reconvențională înaintată de către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc să fie admisă integral.

În motivarea recursului, recurenții Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc s-au expus asupra circumstanțelor cauzei și temeiniciei pretențiilor din acțiunea reconvențională.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ala Parfeni, prin intermediul avocatului Natalia Crîșmari, și de către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, sunt neîntemeiate și urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 august 2019 și expediată participanților la proces la 17 septembrie 2019 (f.d. 228, vol. V), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către părți. Astfel, având în vedere faptul că recursurile declarate împotriva deciziei din 15 august 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost înregistrate la 15 noiembrie 2019 și, respectiv, la 20 noiembrie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina

recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursurilor, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de Ala Parfeni, prin intermediul avocatului Natalia Crîșmari, și de către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, prin intermediul avocatului Victor Pavlov.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ala Parfeni, prin intermediul avocatului Natalia Crîșmari, și de către Gheorghe Buștiuc și Raisa Buștiuc, prin intermediul avocatului Victor Pavlov.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru